НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. №: 52-654-04-59
Дата: 16 / 07 2026 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

1728

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
НА 52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме предложения за изменение и допълнение в **Законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2026 г.**, № 52-602-01-19, внесен от Министерския съвет на 1 юли 2026 г. и приет на първо гласуване на 15 юли 2026 г. правим следните предложения за допълнения и изменения:

1. В Преходни и заключителни разпоредби се създава нов параграф:

§.... В срок до един месец от обнародването на закона в „Държавен вестник“ Министерският съвет приема следните програми за разширяване и подобряване на сградния фонд и материалната база в системата на образованието за **периода 2027 – 2030 г.**:

1. Програма за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски градини, ясли и училища с бюджет до 330 млн. евро;

2. Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки и физкултурни салони в държавните и общинските училища, с бюджет до 120 млн. евро;

3. Програма за саниране, ремонт и обзавеждане на студентските общежития, предоставени за управление на държавните висши училища и „Студентски столове и общежития“ – ЕАД, с бюджет до 150 млн. евро.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Денков
Таня Султанова
Венко Сабрутев
Ани Василев
Божидар Божков

Йордан Терзийски

Иванко Шопев

Стоян Стоев

Лиляна Пехливанова

Иво Христов

Бойко Рашков

Мирослав Иванов

Велислав Великов

МОТИВИ

към проект на закон за осигуряване на средства за изграждане, разширяване и модернизация на държавни и общински училища

Качественото образование не зависи единствено от учебните програми, подготовката на учителите и методите на преподаване. Съществено значение има и средата, в която децата учат, общуват и развиват своите способности. Добрата материална база е неразделна част от качественото образование, защото създава условия за по-добра концентрация, мотивация и ефективно провеждане на учебния процес.

В редица населени места съществуващата училищна инфраструктура не отговаря на броя и потребностите на учениците. Недостатъчният капацитет на училищните сгради налага организиране на учебния процес на две смени, включително в големите градове и в населените места с бързо нарастващ брой деца.

Двусменният режим създава сериозни затруднения за учениците, техните семейства и педагогическите специалисти. Част от децата започват занятия прекалено рано, а други приключват в късните следобедни или вечерни часове. Това нарушава нормалния им дневен режим, намалява времето за сън, почивка, самоподготовка, спорт и извънкласни дейности и затруднява организацията на семейния живот.

Особено неблагоприятно е отражението върху по-малките ученици, които имат нужда от предвидим дневен режим и възможност за участие в целодневна организация на учебния ден. При обучение на две смени училищната база не може да бъде използвана пълноценно и за занимания по интереси, допълнителна подкрепа, спорт и развитие на индивидуалните способности на децата.

Същевременно значителна част от училищните сгради се нуждаят от основен ремонт, разширяване, енергийно обновяване и модернизация. В редица училища липсват достатъчно класни стаи, физкултурни салони, столове, лаборатории, библиотеки, специализирани кабинети и помещения за целодневна организация. Не навсякъде е осигурена и подходяща достъпна среда за ученици с увреждания и специални образователни потребности.

Решаването на тези проблеми не може да бъде оставено единствено на финансовите възможности на отделните общини. Различията в собствените приходи и инвестиционния капацитет на общините водят и до неравенства в условията, при които децата получават образование. Необходима е целенасочена, последователна и предвидима държавна политика за изграждане, разширяване и модернизация на училищната инфраструктура.

Законопроектът предлага осигуряването на целеви средства от държавния бюджет за изграждане на нови училища, пристрояване и разширяване на съществуващи училищни сгради, преустройство на налични сгради за образователни цели, както и за основен ремонт и цялостна модернизация на материалната база.

Средствата ще могат да бъдат използвани и за изграждане и обновяване на физкултурни салони, спортни площадки, столове, лаборатории, специализирани кабинети и помещения за целодневна организация на учебния ден, както и за подобряване

на енергийната ефективност, безопасността, достъпността и техническата обезпеченост на училищата.

Основната цел на законопроекта е да бъдат създадени необходимите инфраструктурни условия за цялостно преминаване на държавните и общинските училища към едносменен режим на обучение до края на 2030 г.

С приемането му се цели увеличаване на капацитета на училищната мрежа в населените места с недостиг на учебни пространства, подобряване на материалната и техническата база и осигуряване на нормален дневен режим за учениците. Законопроектът ще допринесе и за разширяване на възможностите за целодневно обучение, спорт, занимания по интереси и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Предвижда се средствата да бъдат предоставяни въз основа на ясни, публични и измерими критерии. Сред тях следва да бъдат наличието на обучение на две смени, недостигът на класни стаи, увеличението на броя на учениците, техническото състояние на сградите, липсата на основни училищни съоръжения и степента на проектна готовност.

Приоритетно следва да бъдат финансирани проекти, които водят до реално преминаване от двусменен към едносменен режим, както и проекти в квартали и населени места с бързо увеличаващ се брой деца и недостатъчен училищен капацитет.

За изпълнението на по-големи инфраструктурни проекти е необходимо да бъде предвидена възможност за многогодишно финансиране. Това ще позволи на общините и държавните институции да планират и изпълняват строителството в реалистични срокове, без риск проектите да бъдат прекъсвани поради липса на средства през следващи бюджетни години.

Следва да бъде гарантирана публичност на одобрените проекти, размера на предоставеното финансиране, сроковете за изпълнение и постигнатите резултати. По този начин ще се осигурят прозрачност, ефективен контрол и възможност за проследяване на напредъка.

Приемането на законопроекта ще създаде условия за премахване на двусменния режим на обучение, подобряване на дневния режим на учениците и увеличаване на възможностите за целодневна организация, спорт и извънкласни дейности. Очаква се да бъдат намалени затрудненията за родителите и учителите и да бъде създадена по-безопасна, здравословна и мотивираща образователна среда.

Модерната училищна база ще позволи прилагането на нови методи на преподаване, практическо обучение, дигитални технологии и работа по проекти. Това ще подпомогне придобиването на знания и умения, необходими за успешната реализация на учениците в съвременното общество и икономика.

Прилагането на законопроекта изисква целеви средства от държавния бюджет. Необходимият финансов ресурс следва да бъде определян ежегодно със закона за държавния бюджет въз основа на многогодишна инвестиционна програма и конкретните проекти, предвидени за изпълнение. Могат да бъдат използвани и средства от европейски програми, национални фондове, общински бюджети и други допустими източници.

Разходите за училищна инфраструктура не следва да бъдат разглеждани единствено като текущ бюджетен разход, а като дългосрочна инвестиция в човешкия капитал, здравето и бъдещето на децата. Обновяването на сградите ще намали разходите за аварийни ремонти, ще подобри енергийната ефективност и ще ограничи използването на неподходящи помещения за образователни цели.

Законопроектът е в съответствие с принципите за равен достъп до качествено образование и за създаване на безопасна, приобщаваща и подкрепяща среда за всяко дете. Държавата има отговорност не само да гарантира формалното право на образование, но и да осигури реални условия то да бъде упражнявано пълноценно.

Не може да има равен достъп до качествено образование, когато едни деца учат в модерни и добре оборудвани училища, а други – в претоварени, остарели или неподходящи сгради. Мястото, в което живее едно дете, не трябва да определя качеството на средата, в която то учи.

Инвестицията в училища е инвестиция в бъдещето на България. Добрата материална база не е лукс или второстепенен въпрос. Тя е задължителна част от качественото и достъпно образование за всяко българско дете.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Денков
Таня Султанова
Венко Сабрутев
Асен Василев
Богомил Бонев
Йордан Терзийски
Иван Шотев
Стою Стоев
Айлин Нехлебакова
Мая Михайлова
Бойко Рашков
Мирослав Иванов
Велислав Великов